

hvorigjennem man jo til en Begyndelse skal føres ind i den nye Tilstand i Kirken, ogsaa faaer Blyd og Blod og ikke udstrækker sig til nogle enkelte Skyggerids, saaledes som her er Tilfældet. Lad os altsaa lade det slukke Ord ligge, som blev nævnt af Ordføreren, men lad os sige: det er dette, der giver denne Lov et saa forunderligt Præg, at den hverken er det Ene eller det Andet; man veed ikke, hvad den er. Ja, det kan være en Mile, som man driver ind i den bestaaende Kirkebygning, men det er ikke den Bei, man efter min Mening skal gaae. Ved saa vigtige Spørgsmaal skal man tale tydeligt, man skal være klar baade med sig selv og Andre, saa at man seer, hvad det er for en forandret Frihedstilstand, man vil gjenneføre, selv om det skeer ved sinnaa Skridt; men Maalet bør staae klart, ikke blot i den enkelte Forslagsstillers stille Sind, men det bør ogsaa kunne træde frem for den almindelige Betragtning. Først da bliver det muligt, at Sagen kan komme til en alvorlig Forhandling paa de Steder, som den ærede Ordfører har sigtet til. Naar der er talt om, at dersom man skulde vente, indtil der kom en almindelig Tilslutning, en almindelig Entighed om saadanne Forholdsregler, som væsentlig vare beregnede paa at fremme Minoritetens Ret og Dary, da kunde det være længe, ja i det Endeløse, saa vil jeg dog her bede erindret, hvorledes det gik med Sognebaandets Løsning i 1855. Den Sag havde en lang Historie, men hvad gik der umiddelbart forud for Sagens Behandling i Rigsdagen? Umiddelbart forud for den gik den saakaldte Kirkecommission, der var sammensat af Mænd, af meget forskellige Anskuelser; men disse Mænd androge eenstemmigt paa en saadant „Løsning“, som de kaldte det, af Sognebaandet som den, der nærmere er gjenneført i Loven af 4de April 1855. Der sad i denne Commission Geistlige af meget forskellige Anskuelser; men det var uden Hensyn til disse Forskjelligheder indførte, og dygtige Mænd indenfor Kirkens Omraade. Der sad ogsaa Mænd som ikke vare Geistlige, Lægmand, og de foreslog, saaledes som de ærede Medlemmer vistnok vilde erindre, — de have jo i sin Tid seet baade Betænkningen og Andragendet fra den i 1854 nedsatte Commission —

mærkeligt nok eenstemmig 3 Indrømmelser, som det heb, til den Enkeltes Religionsfrihed indenfor Fokkelirkens Grændser, og een af disse var netop de Grundsaetninger, som senere bleve nedlagte i Loven af 4de April 1855. Der var saaledes en Grund at staae paa, hvilken bragte denne Sag frem, og man maa ikke sige, at der ikke skulde kunne tænkes Forholdsregler, hvorved slige Forandringer fik en tilbørlig Forberedelse i den almindelige Mening. Derimod troer jeg, at det at vedtage en saadant „Mile“ som denne, der indeholdes i dette Lovforslag, er saa langt fra virkelig at stemme med den almindelige Anskuelse, at det netop for de Allersfleste tværtimod vil være saare uklart, hvorhen de ærede Forslagsstillere ville føre os. Jeg troer altsaa, at det ene Rigtige vil være netop at forkaste denne § 1.

Hasle: Dem ærede sidste Taler httrede, at det var ham uklart, hvor vi egentligt vilde hen, og at vi ibetmindste ikke havde gjort dette klart vedvare Udtalelser her i Thinget. Jeg troer, at han har givet denne Sag større Dimensioner, end den har; ibetmindste har den aldeles ikke staaet for mig som havende saa stor Betydning med Hensyn til den hele kirkelige Organisation, som den staaer for ham. Hvad Forslaget gaaer ud paa, er, at gjøre Indrømmelser, der gaae noget videre end den i Loven af 4de April 1855 indeholdte. Denne Lov gjør den Indrømmelse, at Medlemmerne af en Sognekommunitet ikke skulle være bundne til deres Sognepræst, men skulle have Ret til at slutte sig til en anden Sognepræst. Det Høje, vi nu forlange, er, at der skal indrømmes dem af Menigheden, der ikke kunne slutte sig til deres egen Sognepræst, og som ikke i deres Omegn have en Sognepræst, til hvem de kunne slutte sig, Ret til at kunne slutte sig sammen om en anden ordineret Mand i deres Nærhed, og til i saa Tilfælde at kunne danne en Menighed, hvis der er 30 Familier, der ønske det. Jeg har hermed fremskillet, hvad Virkning vi vente, at Loven vil faae; det, vi stræbe til, er kun at gjøre en Indrømmelse til den Minoritet, der ikke har kunnet føle sig tilfreds med den Indrømmelse, der er skeet ved Loven af 4de April 1855. Jeg skal endnu kun omtale en eneste